

Hayatımızı hep hizmet ve hayırlarla dolduralım ki, şerlere sızacak yer kalmasın

✘ Hizmet yolculuğundaki rehberimiz, İhlâs Risalesi'ndeki "Risale-i Nur yoluyla Kur'an-ı Mu'cizülbeyanın daire-i kudsiyesine girenler, daima nura, ihlâsa, imana kuvvet verecekler" cümlesi olmalı.

Muzır mâniler

Üstadın en az her on beş günde bir defa okumamızı tavsiye ettiği İhlâs Risalesi'nde vurgulanan önemli gerçeklerden biri şu:

"Mühim ve büyük bir umur-u hayriyenin (hayırlı işlerin) çok muzır mânileri olur. Şeytanlar o hizmetin hâdimleriyle (hizmetkârlarıyla) çok uğraşır. Bu mânilere ve bu şeytanlara karşı ihlâs kuvvetine dayanmak gerekir." (Lem'alar, s. 390) Demek ki, ehl-i iman başta olmak üzere insanların ebedî hayatlarını kurtarma odaklı bir hizmette ilâhî bir tavzifle istihdam edilenlerin şeytanla imtihanları çok daha çetin ve çetrefilli.

Çünkü şeytanlar en çok onlarla uğraşıyorlar.

Hizmetten uzaklaştırıp yoldan çıkarmak için, şaşırtmak, saptırmak, yıldırma, bezdirmek, aldatmak, dikkat ve himmetlerini dağıtıp başka şeylere kaydırmak, zaaf ve boşluklarını işletmek gibi dessas taktik ve yöntemlere başvuruyorlar. Ve onların işi bu. İmanları kurtarmak için çalışan ehl-i hizmeti ne kadar zaafa düşürürlerse, onların gayretiyle sonsuz saadete kavuşabilecek olan o kadar insanı bu nimet ve mazhariyetten mahrum bırakıp ebedî helâkete sürükleyecekler.

Cehennem ve cennete adam yetiştirme mücadelesi

Şeytanlar ile insî ve cinnî aveneleri cehenneme; iman kurtarma misyonunun takipçileri ise cennete adam yetiştirme mücadelesi veriyorlar. Hz. Âdem (as) zamanından beri süregelen ve kıyamete kadar devam edecek bir mücadele bu. Bu mücadelenin tabiatı gereği olan muzır mânilerden birine veya bir sonrakine veya daha sonrakine takılıp hizmetten kopmak, Allah muhafaza, insanı gayet yüksek bir kulenin başından düşürerek gayet derin bir çukura yuvarlayabilir. Bu duruma düşmemek için ihlâs ve hizmet düsturlarını, sınıksız sarılıp hiçbir zaman elimizi gevşetmememiz gereken bir rehber ve yol haritası olarak görmeli; o prensipleri sürekli okumalı ve hayatımızın mütemadiyen değişen safahatı ve yenilenen imtihanlar muvacehesinde tatbik gayretiyle şeytanların tuzaklarını boşa çıkarmalıyız. O tuzak ve mânilerin önemli bir kısmına yine İhlâs Risalesi'nin izahlarında dikkatimiz çekiliyor. Maddî ve manevî - uhrevî menfaat; mevki - makam sevgisi; şöhretperestlik; şan - şeref perdesinde insanların teveccühünü kazanma isteği; ilgi odağı olup dikkatleri üzerine çekerek enaniyetini tatmin etmek; korku; tamah, yani açgözlülük.

İhlâs bahsinin sonunda havale edildiğimiz Hücumat-ı Sitte'de şöhret, korku ve tamah-hırs tuzakları daha geniş şekilde tahlil edilirken, asabiyet-i milliye, enaniyet ve tembellik- işgüzarlık hastalıkları da anlatılıyor. (Mektubat, s. 699-726) Ve bütün bunlar, özellikle lâhika mektuplarına serpiştirilen diğer ikazlarla birlikte okunduğunda, birbirini tamamlayan çok önemli ve hayatî bir prensipler manzumesi olarak yolumuzu aydınlatıyor ve tuzaklardan korunmamızı sağlıyor.

Tuzak ve manilerden kurtulmanın yolu

O tuzak ve mânileri aşmanın temelinde ise evvelâ yine Risale-i Nur'daki izahların kazandırdığı sağlam ve sarsılmaz bir tahkikî iman yer alıyor. Bu iman, sahibini, herşeyden önce, ihlâsı kazanmanın birinci düsturu olarak ifade edilen "Amelinizde rıza-yı İlâhî olmalı" prensibine dayalı bir hayat ve hizmet disiplinine eriştiriyor. Bu disiplin, hizmette doğrudan doğruya yalnız Cenâb-ı Hakk'ın rızasını esas maksat yapıp sadece o rızanın tahsiline odaklanan bir şuuru yansıtıyor.

İhlâsı kazanıp muhafaza etmenin diğer bir müessir sebebinin "rabita-i mevt" olarak ifade edilmesi ise, bu tevhid eksenli suur ve disipline ahiret boyutunu katarak, aynı manayı perçinliyor.

Böylece, münhasıran Allah rızası hedefine kenetlenip, bu dünya hayatındaki hizmetini uhrevî bir misyon olarak yerine getirme çabasına odaklanan ehl-i hizmetin gözü, bunların dışındaki hiçbir şeyi görmüyor, hiçbirine kıymet vermiyor, fânî şeylere takılmıyor, sıkıntıları gelip geçici imtihanlar olarak değerlendirip yola devam ediyor.

Ve bu imtihanların hayat boyunca, son nefese kadar bitmeyeceğinin idraki içinde, bunların, hizmetini engellemesine izin vermeyip, tersine, muzır mânileri bir bir aşarak hedefine yürüyor.

Hayra odaklanalım ki, şerler fırsat bulamasın

Hikmetü'l-İstiaze Risalesinde insî ve cinnî şeytanların tuzak ve desiseleri ile onlardan korunma çareleri geniş şekilde anlatılırken, en çok kullanılan şeytanî taktiklerden biri "Hayrı yaptırmamakla şerleri yaptırıyorlar" sözüyle ifade ediliyor (Lem'alar, s. 213).

Son derece önemli ve derin bir hakikate vurgu yapan bu cümleyi çok dikkatli okumamız lâzım.

Gerçekten, "hayır" olarak ifade ettiğimiz şeyler hep "vücutî" bir mahiyet arz ederken, şerler ise "adem," yani yokluk hesabına yazılıyor. Hayır işlemek için emek, gayret, sabır, sebat gibi hasletlere ihtiyaç duyuyoruz. Ama şer için bunlara gerek yok. Hayrı yapmayınca şer ortaya çıkıyor.

Örnekler üzerinden gidecek olursak:

İman etmek, derin okuma ve tefekkürlerle bu imanı geliştirip kuvvetlendirmek; namaz, oruç, zekât, hac gibi ibadetlerle imanımızı hayatımıza yansıtmak; insanlarla ve diğer yaratılmışlarla ilişkilerimizde fitrat ve ahlâk kurallarına uymak...

Hayat imtihanımızın temel sınav konularını teşkil eden bu hususlar, hep vücutî tavırları gerektiriyor. Her aşamasında nefisle sıkı bir mücadeleyi ve insanı aksi yönde tercihte bulunmaya zorlayan şeytan kaynaklı engelleri aşmayı da...

Nefis, iman eksenli bir hayat disiplininden hoşlanmaz. Gafletin aldatıcı gölgesinde gününü gün etmek ister. Üçüncü Söz'deki "sol yolun yolcusu" örneğinde anlatıldığı gibi, "nizama tâbi olmak istemez" ve "yalancı bir rahatlık görür (Sözler, s. 356)," ama bunun bedeli çok ağır olur.

Şeytan ve nefis tuzak kurar

Şeytan da nefsin bu zaafını kullanarak, insanı imandan ve ibadetlerden uzaklaştırmaya çalışır.

Namaz vakti geldiğinde bin bir türlü bahane bularak üşengeçlik damarını işletir. Hele yaz sıcaklarında "Bu kadar saat aç ve susuz kalınır mı?" diyerek orucu; "Çoluk çocuğunun istikbalini garantiye almadan el âleme para dağıtmanın âlemi var mı?" gerekçesiyle zekâtı; "Daha yaşın genç, hem Araplara para kaptırmaya ne gerek var?" saptırmasıyla da haccı engellemeye çalışır.

Sonuçta, dinin emri olan hayırlar terk edilince, yerine—Allah muhafaza—insanı adım adım felâket ve helâkete götürecek şerler hakim olur.

İman ve hidayetini yerini gaflet veya dalâlet, sevabın yerini günah, helâlin yerini haram alır.

İmanı besleyen namazın, orucun, zekâtın, haccın, güzel ahlâkın... terk edilmesi, tamamen nefsanî duygularla hareket eden, menfaatperest, bencil, güçlü karşısında zelif, zayıfa karşı zalim, bozuk ve çürük bir toplum yapısı ortaya çıkarır.

Hayrı yaptırmayarak şerre yol açma taktiğine, hizmet meselelerinde de çokça başvurulmakta.

Hizmetin gereği olarak yapılması gereken bir iş, birşeylere tepki, kişiler arasındaki rekabet ya da kırgınlık, şevksizlik, herhangi bir konuda çıkan fikir ayrılığı, hissî imtizaçsızlık gibi değişik sebeplerle yapılmadığı takdirde hizmet aksıyor.

Bunun sonucunda, hem hizmet o işin yapılmasıyla kaydedilecek olan inkişaftan mahrum kalıyor, hem de bundan dolayı ortaya çıkan boşluk ve geride kalmanın getireceği şevk kaybı ve ümitsizlik, sonraki hizmetlerin önünü kesiyor.

İhlâs silâhımız

Onun için, İhlâs Risalesi'ndeki "Mühim ve büyük bir umur-u hayriyenin (hayırlı bir işin) çok muzır mânileri olur. Şeytanlar o hizmetin hâdimleriyle (hizmetkârlarıyla) çok uğraşır. Bu mânilere ve bu şeytanlara karşı ihlâs kuvvetine dayanmak gerektir. İhlâsı kırarak esbabdan (sebeplerden), yılandan, akrepten çekindiğiniz gibi çekiniz. (...) Nefs-i emmareye itimad edilmez. Enaniyet ve nefis-i emmare sizi aldatmasın" (Lem'alar, s. 390) ikazlarını ve eserlerdeki diğer tamamlayıcı öğütleri hep hatırımızda tutmalıyız.

Bu istikamette rehberimiz, aynı eserdeki "Risale-i Nur yoluyla Kur'ân-ı Mu'cizülbeyanın daire-i kudsiyesine girenler, daima nura, ihlâsa, imana kuvvet verecekler" (s. 396) cümlesi olmalı.

Hizmetin bir diğer önemli prensibi olan müsbet hareket de bunu gerektiriyor: Şerle vakit ve enerji kaybetmeyip hep hayırla meşgul olmayı. Hayatımız hayırla dolsun ki, şerre yer kalmasin.